

СПРАВА «АЛЕКСЕЄНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF ALEKSEYENKO v. UKRAINE)

(Заява № 44050/12)

Стислий виклад рішення від 16 травня 2024 року

Справа стосується невиконання рішення Дзержинського міського суду Донецької області (далі – міський суд) від 24 травня 1999 року щодо задоволення позову заявника до колективного підприємства про зобов'язання виплачувати щомісяця безстроково визначену суму коштів у зв'язку із встановленою інвалідністю заявника. У зв'язку із зупиненням у 2002 році виконання рішення заявник подав позов проти виконавчої служби до міського суду, який у 2006 році задовольнив його та визнав неправомірною бездіяльність служби. Це рішення стало підставою для подання заявником позову проти місцевої виконавчої служби та місцевого управління Державного казначейства України, у якому він вимагав відшкодування матеріальної та моральної шкоди, заподіяної внаслідок бездіяльності державних виконавців. Міський суд задовольнив позовну вимогу заявника про відшкодування моральної шкоди, але залишив без задоволення позовну вимогу про відшкодування матеріальної шкоди, встановивши, що відповідно до чинного законодавства виконавчу службу не можна було зобов'язати сплатити суму, присуджену рішенням суду щодо третьої особи, як покарання за невиконання нею цього рішення суду вчасно. У 2010 та 2012 роках Апеляційний суд Донецької області та Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ відповідно частково скасували зазначене рішення, відхиливши позовні вимоги заявника також і щодо відшкодування моральної шкоди, зазначивши, що визнання неправомірними дій виконавчої служби у рішенні 2006 року становить достатню справедливую сатисфакцію вимог заявника про відшкодування моральної шкоди. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтями 6 і 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), а також за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції, що органи державної влади не допомогли йому з виконанням рішення національного суду, ухваленого проти колективного підприємства. Розглянувши скаргу заявника, Європейський суд зазначив, що ухвалення рішення або вжиття заходів на користь заявника, в принципі, не є достатнім для того, щоб позбавити його статусу «потерпілого», якщо тільки національні органи влади прямо або по суті не визнали наявність порушення Конвенції та не надали відшкодування шкоди за таке порушення. Європейський суд дійшов висновку, що заявнику не було надано належного відшкодування, тому він вважається потерпілим від невиконання державою свого зобов'язання надавати заявнику допомогу з виконанням рішення від 24 травня 1999 року. Отже, було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції. Заявник також скаржився за статтею 13 Конвенції та статтею 1 Першого протоколу до

Конвенції. Європейський суд дійшов висновку, що він розглянув основні юридичні питання, порушені у цій справі, і немає потреби у розгляді цих скарг.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. Оголошує заяву прийнятною;
2. Постановляє, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;
3. Постановляє, що немає потреби розглядати прийнятність та суть скарг, поданих за статтею 13 Конвенції та статтею 1 Першого протоколу до Конвенції;
4. Постановляє, що (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 2 100 (дві тисячі сто) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
5. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».